

Návrh na zriadenie Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

Odôvodnenie

Duševné zdravie je jednou z priorít v celosvetovom priestore vzhľadom na predpoklad, že každý štvrtý človek na planéte je ovplyvnený duševnými poruchami (1). Svetová zdravotnícka organizácia (World Health Organization, ďalej len „WHO“) v *Globálnom akčnom pláne pre duševné zdravie 2013-2020* (2) a v *Európskom akčnom pláne pre duševné zdravie 2013-2020* (3) poukazuje na to, že duševné poruchy sú jednou z najväčších výziev v oblasti verejného zdravia a boli dlhodobo prehliadané zdravotníckymi systémami krajín napriek tomu, že sa týkajú všetkých obyvateľov (1). Napr. Útvar hodnoty za peniaze (UHP) (4) poukázal na nepomer podielu vynakladaných prostriedkov na podporu duševného zdravia a liečbu duševných porúch na Slovensku (3 %) a v rozvinutých krajinách (7 %) z celkových výdavkov na zdravotnú starostlivosť. Jednou z kľúčových oblastí pre akciu v rámci politiky duševného zdravia je podľa WHO (1) medzirezortná spolupráca, ktorej naštartovanie v Slovenskej republike zaradilo medzi hlavné oblasti opatrení aj UHP (4).

Politiku duševného zdravia v Slovenskej republike a s ňou súvisiacu legislatívu má v súčasnosti vo svojej gescii spolu sedem ministerstiev (MZ, MŠVVŠ, MPSVR, MO, MS, MV a MDV). Tieto regulujú rôzne oblasti duševného zdravia od podpory duševného zdravia, cez zvyšovanie psychickej odolnosti, prevenciu vzniku a liečbu duševných porúch, až po dlhodobú starostlivosť o pacientov chronifikovaných duševnými poruchami. Oblasť vzdelávania a odbornej prípravy odborníkov rovnako spadá do kompetencie viacerých rezortov. V dôsledku slabej medzirezortnej spolupráce sme dospeli až k súčasnému stavu, kedy zisťujeme alarmujúci nedostatok odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie, a to psychológov, psychiatrov, psychoterapeutov, liečebných pedagógov, špeciálnych pedagógov, logopédov, sestier, špecializovaných sociálnych pracovníkov a supervízorov. To spôsobuje výrazné obmedzenia v dostupnosti starostlivosti o duševné zdravie a predlžuje čakacie doby. Oblasť prevencie vzniku psychických porúch dlhodobo zaostáva za odporúčaniami OECD (5) a Svetovej banky (6), čo sa prejavuje nedostatkom prevenčných programov a absentujúcej poradenskej siete pre dospelú populáciu.

Stavovskú organizáciu psychológov majú v súčasnosti výlučne psychológovia pôsobiaci v rezorte zdravotníctva, ktorých je však v porovnaní s inými rezortmi najmenej, pritom povolanie psychológa je regulovaným povolaním. Napriek niekoľkoročným snahám o vytvorenie nadrezortnej stavovskej organizácie sa túto situáciu nedarilo zvrátiť. Aj v dôsledku toho sme dospeli až do stavu, kedy výkon psychologickéj činnosti vo vlastnom mene mimo rezortu zdravotníctva je trestným činom neoprávneného podnikania. Týka sa to veľkého počtu psychológov, keďže väčšina odborne kvalifikovaných psychológov, ale legislatívou neuznaných za odborne spôsobilých, je mimo rezortu zdravotníctva a bez stavovského dohľadu. Obdobná situácia je pri odborných činnostiach liečebná pedagogika a logopédia.

Obdobné problémy spôsobené slabou medzirezortnou spoluprácou zasahujú aj sociálnu starostlivosť a majú priamy dopad na dostupnosť a kvalitu služieb v oblasti starostlivosti o duševné zdravie. MPSVR SR evidovalo k 31. 12. 2019 v zariadeniach sociálnych služieb 15 560 prijímateľov služieb s tzv. psychotickou liečbou, 12 667 osôb s demenciou užívajúcich neuroleptiká a 11 408 prijímateľov služieb

užívalo antidepresíva. V centrách pre deti a rodiny je v špecializovaných samostatných skupinách pre deti s duševnou poruchou umiestnených cca 110 - 120 detí a približne u 40 % detí z celkového počtu detí umiestnených v centrách pre deti a rodiny je pedopsychiatrom diagnostikované ochorenie zo spektra psychických porúch. Spôsobuje to nárast emočnej lability, syndrómu vyhorenia a chybovosti pri odborných a obslužných činnostiach personálu. V rezorte školstva bolo v školskom roku 2018/2019 v rámci špeciálnych výchovných zariadení umiestnených 977 detí. Vo všetkých uvedených zariadeniach poskytuje dennú starostlivosť o prijímateľov služieb s rôznymi formami duševných porúch personál, ktorý nie je kvalifikovaný alebo nemá špecializáciu na prácu s klinickou populáciou. Psychiatrická starostlivosť je väčšinou poskytovaná externými lekármi, napr. raz za 2 týždne pre 100 klientov. Psychologická starostlivosť je poskytovaná psychológmi, ktorí nemajú klinickú špecializáciu. Rezort zdravotníctva vzhľadom na akútnu poddimenzovanosť nevie uspokojivo naplňať požiadavky na starostlivosť o najkomplikovanejších pacientov z týchto zariadení. Tiež absentuje zariadenie špecializované na pacientov odkázaných na dlhodobú starostlivosť z dôvodu chronifikácie psychopatológiu.

Preto, v súlade s odporúčaniami WHO (1), požiadavkami odborníkov z oblasti duševného zdravia a podľa vzoru Českej republiky, si vláda SR v programovom vyhlásení vlády pre roky 2020-2024 stanovila ako jeden z cieľov, že „*zriadi nadrezortný orgán spravujúci oblasť duševného zdravia – podporu zdravia, prevenciu, diagnostiku, liečbu, následnú starostlivosť a vzdelávanie odborníkov*“, ktorého potrebu vzniku potvrdilo v máji tohto roku aj UHP (4). Za týmto účelom bola na MZ SR zriadená pracovná skupina zložená zo zástupcov siedmich ministerstiev, ktorá navrhla ustanoviť v legislatívnom systéme SR nadrezortný orgán pre duševné zdravie ako poradný orgán vlády, a to radu vlády, v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, konkrétne Radu vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie (ďalej len „RVDZ“). Pracovná skupina ďalej vypracovala štatút RVDZ, ktorý je súčasťou tohto materiálu.

Postavenie a pôsobnosť Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

Kľúčovou úlohou RVDZ plynúcou z jej postavenia je koordinácia politiky štátu v oblasti duševného zdravia v najširšom zmysle slova. Ide o oblasti *podpory duševného zdravia*, ktorá je zameraná na zdravú časť populácie a spočíva v činnostiach, ktorých cieľom je zlepšovanie duševného zdravia populácie, ďalej *prevencie vzniku duševných porúch*, ktorá zahŕňa činnosti smerujúce k zachovaniu duševného zdravia, tiež *psychodiagnostiky*, ktorej úlohou je prognostické hodnotenie prežívania a správania, a identifikácia psychopatologických procesov a porúch, následná *liečba duševných porúch*, ktorej cieľom je navrátenie stavu duševného zdravia alebo udržania aktuálneho stavu za účelom zabránenia prehlbovaniu deficitov v podobe *starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami*. Patrí sem tiež oblasť *vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby a výskum duševného zdravia* v kontinuu od stavu zdravia až po stav poruchy a ich prepojenia na rôzne oblasti života. Táto koordinácia bude uskutočňovaná s dôrazom na medzirezortnosť problematiky duševného zdravia a so zreteľom na jej vertikálny charakter v smere od štátu k samospráve.

Ako poradný orgán vlády plniaci odborné úlohy, RVDZ bude sledovať kvalitu v oblasti duševného zdravia a poskytovať vláde odborné stanoviská k otázkam plynúcim z riadenia oblasti duševného

zdravia v štáte a tiež plniť konzultatívne úlohy tak smerom k vláde ako aj k inštitúciám, ktoré budú jej súčasťou.

RVDZ by mala vyplniť medzeru v riešení medzirezortných otázok, stať sa platformou pre diskusiu odborníkov z rôznych rezortov a pre riešenie problémov plynúcich z praxe, legislatívy a regulačnej činnosti štátnych orgánov s cieľom zefektívňovania a skvalitňovania spolupráce v oblasti duševného zdravia. Ústredným nástrojom by mala byť koordinácia tvorby strategických materiálov, ako napr. národný program duševného zdravia s následným hodnotením plnenia akčných plánov za jednotlivé rezorty. Tieto sa budú zameriavať na oblasti, ktoré odporúča WHO (1):

- financovanie,
- koordinácia,
- legislatíva a ľudské práva,
- organizácia služieb,
- propagácia, prevencia, liečba a rehabilitácia,
- obstarávanie a distribúcia liekov,
- advokácia,
- zlepšovanie kvality,
- informačné systémy,
- ľudské zdroje a tréning,
- výskum a evaluácia,
- medzirezortná spolupráca.

Zároveň bude dbať, aby tieto strategické a koncepcné materiály boli opreté o najnovšie vedecké poznatky, poznatky z praxe a ukotvené v medzinárodnom rámci zohľadňujúc národné špecifiká.

Zloženie Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

V súlade s odporúčaniami WHO (1) je zloženie rady navrhnuté tak, aby zahŕňalo štátne inštitúcie, akademický sektor, stavovské organizácie, pracovníkov v oblasti duševného zdravia, prijímateľov služieb a mimovládne organizácie.

Výbory Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie

Problematika duševného zdravia je široká, o čom svedčí aj množstvo inštitúcií navrhnutých na členstvo v RVDZ, a preto v záujme efektivity činnosti RVDZ je potrebné zriadiť výbory pre čiastkové oblasti problematiky v koordinačnej pôsobnosti RVDZ. Výbory by mali najmä dohliadať na silné medzirezortné prepojenie v nimi sledovaných oblastiach a podieľať sa na tvorbe národného programu duševného zdravia a akčných plánov pre jednotlivé zainteresované rezorty. Navrhuje sa zriadenie 4 výborov: pre primárnu prevenciu, pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie, pre výskum a pre odbornú prípravu a vzdelávanie.

Výbor RVDZ pre primárnu prevenciu bude mať v pôsobnosti:

- koordináciu tvorby strategických a koncepcných materiálov, rezortných politík a pri implementácii prevenčných programov a zavádzaní rôznych poradenských foriem smerujúcich k zlepšeniu stavu duševného zdravia v SR,
- zaujímanie odborných stanovísk,
- konzultatívnu úlohu voči vláde SR a iným inštitúciám v oblasti podpory duševného zdravia a prevencie vzniku duševných porúch.

Zriadenie výboru a plnenie úloh sekretariátu výboru sa navrhuje do gescie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Výbor RVDZ pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie bude mať v pôsobnosti:

- koordináciu tvorby strategických a koncepcných materiálov, rezortných politík v oblasti psychologickkej diagnostiky a diagnostiky psychických porúch, starostlivosti o pacientov s psychickými poruchami, tak v akútnej a krátkodobej starostlivosti s cieľom prinavrátenia do bežného života, ako aj dlhodobej starostlivosti o pacientov chronifikovaných psychickými poruchami s cieľom udržania kvality života,
- zaujímanie odborných stanovísk,
- konzultatívnu úlohu voči vláde SR a iným inštitúciám,
- prepájanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Zriadenie výboru a plnenie úloh sekretariátu výboru sa navrhuje do gescie Ministerstva zdravotníctva SR.

Výbor RVDZ pre výskum bude mať v pôsobnosti:

- koordináciu tvorby strategických a koncepcných materiálov, rezortných politík v oblasti výskumu duševného zdravia, prevencie, prevalencie a liečby psychických porúch, tiež koordinácia výskumného snaženia na národnej úrovni,
- zaujímanie odborných stanovísk,
- konzultatívnu úlohu voči vláde SR a iným inštitúciám.

Medzi prvé úlohy bude patriť:

- koordinácia epidemiologického skúmania slovenskej populácie,
- navrhnutie národnej excelentnej inštitúcie pre výskum a liečbu psychických porúch.

Zriadenie výboru a plnenie úloh sekretariátu výboru sa navrhuje do gescie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Výbor RVDZ pre odbornú prípravu a vzdelávanie bude mať v pôsobnosti:

- koordináciu tvorby strategických a koncepcných materiálov, rezortných politík v oblasti prípravy odborníkov pre všetky oblasti starostlivosti o duševné zdravie s dôrazom na prepojenie existujúcich rezortných vzdelávacích kapacít tak, aby vzdelávanie odborníkov v oblasti duševného zdravia bolo dostupné a zodpovedajúce aktuálnemu vedeckému poznaniu a známym prípadom dobrej praxe bez ohľadu na rezort, kde starostlivosť poskytujú,
- zaujímanie odborných stanovísk,
- konzultatívnu úlohu voči vláde SR a iným inštitúciám.

Zriadenie výboru a plnenie úloh sekretariátu výboru sa navrhuje do gescie Ministerstva zdravotníctva SR.

Bibliografia

1. **Svetová zdravotnícka organizácia.** *Improving health systems and services for mental health.* Ženeva : WHO Press, 2009.

2. —. *Mental Health Action Plan 2013-2020*. [https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/89966/9789241506021_eng.pdf] Ženeva : WHO Press, 2013.
3. —. *The European Mental Health Action Plan 2013-2020*. [https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0020/280604/WHO-Europe-Mental-Health-Acion-Plan-2013-2020.pdf] Kodaň : WHO Regional Office for Europe, 2015.
4. **Útvar hodnoty za peniaze**. *Duševné zdravie a verejné financie: Diskusná štúdia*. Bratislava : Ministerstvo financií SR, 2020.
5. **OECD**. *Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle*. [https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/health_glance_eur-2018-en.pdf] Paríž : OECD Publishing, 2019.
6. **Svetová banka**. *Global Mental Health: Some Perspectives on Challenges and Options for Scaling Up Response*. [<http://documents1.worldbank.org/curated/en/950821542885406030/pdf/132340-WP-PUBLIC-21-11-2018-12-36-2-WBGMHScalingResponsewebfinal.pdf>] Washington : World Bank Group, 2018.

Štatút Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie
schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. xxx z xx. xx. 2020.

Článok 1

Úvodné ustanovenie

Štatút Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie (ďalej len „štatút“) upravuje postavenie, pôsobnosť, zloženie, organizáciu zasadnutí a úlohy Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie (ďalej len „rada“).

Článok 2

Postavenie rady

Rada je stálym poradným orgánom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), ktorý plní koordinačné, konzultatívne a odborné úlohy v oblasti ochrany a podpory duševného zdravia, prevencie vzniku duševných porúch, psychodiagnostiky, liečby duševných porúch, následnej starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami, výskumu duševného zdravia, vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby, tvorby politiky duševného zdravia a sledovania kvality v uvedených oblastiach (ďalej len „oblasť duševného zdravia“).

Článok 3

Pôsobnosť rady

- 1) Rada v oblasti svojej pôsobnosti sleduje dodržiavanie Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv a dohovorov, ktorými je Slovenská republika viazaná, právne záväzných aktov Európskej únie a ďalších právnych predpisov upravujúcich oblasť duševného zdravia. Rada pôsobí v záujme zvyšovania kvality v oblasti duševného zdravia a zabezpečuje medzirezortné prepojenie. Rada je fórum pre diskusiu a riešenie otázok z oblasti duševného zdravia vo vzájomnom dialógu predstaviteľov štátnej moci, akademických inštitúcií, regulovaných profesií, prijímateľov služieb a tretieho sektora za účelom tvorby a udržiavania koherentne fungujúceho systému starostlivosti o duševné zdravie v Slovenskej republike, ktorý poskytuje svoje služby tým, ktorí ich potrebujú.
- 2) Rada plní úlohy, ktoré jej uložila vláda a úlohy podľa vlastného plánu činností, ktorý nadväzuje na plán práce vlády a na plán legislatívnych úloh vlády.
- 3) Rada vo svojej pôsobnosti najmä:
 - a) participuje na tvorbe strategických a koncepcných materiálov v oblasti duševného zdravia,
 - b) zaujíma stanoviská k vnútroštátnemu plneniu medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti duševného zdravia, predovšetkým záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov vrátane súvisiacich opčných protokolov ratifikovaných Slovenskou republikou a zmlúv, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou a vybraných medzinárodných dokumentov pre oblasť duševného zdravia, najmä:
 1. akčné plány duševného zdravia Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO Mental Health Action Plan),
 2. akčný plán európskeho duševného zdravia Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO European Mental Health Action Plan),
 3. program WHO Mental Health Gap Action Programme (mhGAP),
 4. dohody o spolupráci medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a Regionálnym úradom World Health Organization pre Európu zahŕňajúce oblasť duševného zdravia,
 5. článok 12 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (č. 120/1976 Zb.),
 6. článok 25 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (oznámenie MZV č. 317/2010 Z. z.),
 7. články 19 a 25 dohovoru OSN o právach dieťaťa (oznámenie FMZV č. 104/1991 Zb.),
 8. rezolúcia Rady OSN pre ľudské práva č. 36/13 *Duševné zdravie a ľudské práva* z 28. septembra 2017.
 - c) pripomienkuje návrhy správ o plnení medzinárodných dohovorov ratifikovaných Slovenskou republikou a zmlúv v oblasti duševného zdravia, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou,
 - d) koordinuje rezortné politiky a aktivity v oblasti duševného zdravia a podieľa sa na ich tvorbe,

- e) spolupracuje s ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, orgánmi miestnej štátnej správy, mimovládny nezávislými organizáciami, vedeckými pracoviskami a akademickými inštitúciami a predkladá im podnety, návrhy a odporúčania v oblasti svojej pôsobnosti,
 - f) predkladá vláde z vlastnej iniciatívy:
 - i. návrhy strategických zámerov a koncepčných riešení,
 - ii. návrhy konkrétnych opatrení,
 - iii. podnety na zlepšovanie stavu v oblasti duševného zdravia,
 - g) zaujíma stanoviská a prijíma uznesenia k návrhom zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj vládnych, rezortných a ďalších opatrení nelegislatívnej povahy, ktoré môžu mať dosahy na oblasť duševného zdravia,
 - h) zaujíma a zverejňuje stanoviská k aktuálnym otázkam v oblasti duševného zdravia; v tejto súvislosti môže ako celok alebo prostredníctvom svojich členov, ako aj predsedov výborov a vedúcich pracovných skupín rady, vyžadovať informácie a stanoviská od ústredných orgánov štátnej správy, a to aj od tých, ktoré nemajú zastúpenie v rade, od ostatných orgánov štátnej správy a od organizácií a inštitúcií podriadených orgánom štátnej správy,
 - i) spolupracuje s Národnou radou Slovenskej republiky a jej výbormi.
- 4) Odporúčania, stanoviská a uznesenia rady podľa tohto článku predkladá rada vláde na prerokovanie, schválenie alebo na vedomie prostredníctvom svojho predsedu, ktorý je zároveň členom vlády; o spôsobe predkladania materiálov uvedených v prvej vete môže rada rozhodnúť formou uznesenia.

Článok 4

Zloženie rady

- 1) Rada sa skladá z predsedu rady, podpredsedov rady, tajomníka rady a ďalších členov rady.
- 2) Predsedom rady je minister zdravotníctva (ďalej len „predseda rady“).
- 3) Podpredsedami rady sú štátny tajomník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a reprezentant odborníkov z oblasti duševného zdravia.
- 4) Tajomníkom rady je zamestnanec Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky určený ministrom zdravotníctva (ďalej len „tajomník rady“).
- 5) Ďalšími členmi rady, ktorých vymenúva a odvoláva predseda rady, sú:
 - a) štátny tajomník Ministerstva kultúry Slovenskej republiky,
 - b) poverený zamestnanec Ministerstva obrany Slovenskej republiky,
 - c) štátny tajomník Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky,
 - d) poverený zamestnanec Ministerstva vnútra Slovenskej republiky,
 - e) poverený zamestnanec Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky,
 - f) poverený zamestnanec Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky,
 - g) poverený zamestnanec Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
 - h) poverený zamestnanec Ministerstva financií Slovenskej republiky
 - i) predsedovia výborov rady,
 - j) splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity,
 - k) splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny,
 - l) verejný ochranca práv,
 - m) komisár pre osoby so zdravotným postihnutím,
 - n) komisár pre deti,
 - o) zástupca Združenia miest a obcí Slovenska,
 - p) zástupca Únie miest Slovenska,
 - q) zástupca Združenia samosprávnych krajov SR,
 - r) riaditeľ Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie,
 - s) vedúci Centra výskumu psychických porúch UK,
 - t) prezident Slovenskej komory psychológov,
 - u) prezident Slovenskej komory iných zdravotníckych pracovníkov,
 - v) predseda Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce,

- w) predseda Komory školských logopédov,
 - x) predseda psychiatrickej sekcie Slovenskej lekárskej komory,
 - y) predseda sekcie sestier pracujúcich v psychiatrii Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek
 - z) prezident Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS,
 - aa) zástupca Slovenskej psychologickéj spoločnosti pri SAV,
 - bb) zástupca Slovenskej psychoterapeutickej spoločnosti,
 - cc) predseda Združenia zamestnancov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
 - dd) zástupca Združenia odborných učilíšť, špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení Slovenska,
 - ee) zástupca Ekumenickej rady cirkví v Slovenskej republike,
 - ff) zástupca Fóra riaditeľov a zamestnancov detských domovov, o. z.,
 - gg) zástupca Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím, o. z.,
 - hh) zástupca Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násillia na deťoch,
 - ii) zástupca Asociácie na ochranu práv pacientov SR, o. z.
- 6) Predseda rady vymenúva členov rady uvedených v odseku 5 na návrh príslušného ministra alebo štatutára príslušnej organizácie, ktorú zastupujú.
 - 7) Reprezentanta odborníkov z oblasti duševného zdravia za podpredsedu rady volia spomedzi seba členovia rady podľa čl. 4 ods. 5 písm. r) až dd).
 - 8) V prípade, že je niektoré ministerstvo na zasadnutí rady reprezentované viac ako jednou osobou s hlasovacím právom, toto ministerstvo má počas hlasovania rady vždy len jeden hlas. Prítomní zástupcovia dotknutého ministerstva na zasadnutí rady v úvode rokovania oznámia prítomným členom rady, hlas ktorého člena sa bude za dané ministerstvo počítať do hlasovania. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na predsedov výborov rady.
 - 9) Pre predsedu rady, podpredsedov rady, okrem reprezentanta odborníkov z oblasti duševného zdravia, a členov rady podľa čl. 4 ods. 5 písm. a) až r) je členstvo v rade čestnou funkciou. Ostatným členom rady prináleží odmena za plnenie odborných úloh, ktoré pre radu preukázateľne plnia, a to vo výške 15 Eur/hod.
 - 10) Na zasadnutie rady tajomník rady prizýva zástupcu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo, zástupcu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci, zástupcu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport a tajomníka Legislatívnej rady vlády SR.
 - 11) Na zasadnutie rady môže predseda rady, vzhľadom na charakter prerokúvaných tém, ako aj na podnet člena rady, prizvať ďalších odborníkov z oblasti duševného zdravia.
 - 12) Osoby prizvané podľa odseku 10 a 11 tohto článku nemajú na zasadnutiach rady hlasovacie právo.
 - 13) Nepřítomnosť na zasadnutí rady vo výnimočných a ospravedlniteľných prípadoch musí člen rady vopred tajomníkovi rady oznámiť. Účasť člena rady na jej zasadnutí je zastupiteľná na základe písomného poverenia, súčasťou ktorého je poverenie vyjadrovať sa, zaujímať stanoviská a hlasovať k otázkam prerokúvaným na zasadnutí rady.
 - 14) Členstvo v rade zaniká:
 - a) smrťou alebo vyhlásením člena rady za mŕtveho,
 - b) odvolaním, ak sa člen rady dvakrát po sebe bez náležitého ospravedlnenia nezúčastnil na zasadnutí rady alebo iným spôsobom úmyselne marí činnosť rady,
 - c) písomným vzdaním sa členstva; v tomto prípade členstvo zaniká nasledujúci deň po doručení písomného oznámenia o vzdaní sa členstva predsedovi rady,
 - d) z titulu zániku výkonu funkcie, ak je právnym dôvodom vzniku členstva v rade,
 - e) odvolaním na návrh príslušného ministra alebo štatutára príslušnej organizácie z dôvodu zmeny nominovaného zástupcu príslušného orgánu verejnej správy alebo organizácie,
 - f) neúčasťou člena rady z dôvodu dlhodobého ochorenia na dobu dlhšiu ako dvanásť mesiacov,
 - g) zrušením rady.

Článok 5

Práva a povinnosti predsedu rady, podpredsedov rady, tajomníka rady a ďalších členov rady

- 1) Predseda rady,
 - a) riadi činnosť rady,
 - b) zodpovedá za činnosť rady vláde,
 - c) vedie zasadnutia rady,
 - d) navrhuje závery zo zasadnutia rady, vychádzajúc aj z návrhov členov rady,
 - e) schvaľuje záznam zo zasadnutia rady, po zapracovaní pripomienok členov rady prítomných na jej zasadnutí,
 - f) predkladá vláde iniciatívne návrhy, odporúčania a uznesenia rady a jej výborov v oblasti duševného zdravia,
 - g) predkladá vláde odporúčania, stanoviská a uznesenia k návrhom zákonov a iných právnych predpisov, ako aj vládnych, rezortných a ďalších opatrení nelegislatívnej povahy, ktoré môžu mať dosah na oblasť duševného zdravia,
 - h) vymenúva a odvoláva členov rady,
 - i) vymenúva a odvoláva vedúcich pracovných skupín,
 - j) vymenúva a odvoláva predsedov výborov.
- 2) Podpredseda rady zastupuje predsedu rady počas jeho neprítomnosti v rozsahu práv a povinností, ktorým ho predseda rady poverí.
- 3) Tajomník rady:
 - a) zvoláva zasadnutia rady po dohovore s predsedom rady,
 - b) zostavuje program zasadnutia rady, vychádzajúc aj z návrhov členov rady,
 - c) pripravuje a predkladá rade návrh plánu činnosti rady,
 - d) organizačne a administratívne zabezpečuje prípravu zasadnutí rady,
 - e) informuje radu o plnení jej uznesení,
 - f) zodpovedá za prípravu stanovísk, návrhov a odporúčaní k materiálom predkladaným na zasadnutie rady,
 - g) zabezpečuje vyhotovenie uznesení a záznamu zo zasadnutia rady; uznesenia, záznamy a ďalšia spisová dokumentácia rady sa archivujú u tajomníka rady,
 - h) spolupracuje s tajomníkmi výborov a vedúcimi pracovných skupín,
 - i) zúčastňuje sa na zasadnutí rady bez hlasovacieho práva.
- 4) Členovia rady,
 - a) sa zúčastňujú na zasadnutí rady s hlasovacím právom, okrem prípadov podľa čl. 4 ods. 8,
 - b) sa vyjadrujú k programu a materiálom predkladaným na zasadnutia rady,
 - c) iniciatívne predkladajú návrhy, odporúčania a stanoviská.

Článok 6

Výbory

- 1) V rámci rady pôsobia výbory, ktoré majú charakter stálych konzultatívnych, koordinačných a odborných orgánov rady. Týmto štatútom sú zriadené:
 - a) výbor pre primárnu prevenciu,
 - b) výbor pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie,
 - c) výbor pre výskum,
 - d) výbor pre odbornú prípravu a vzdelávanie.
- 2) Postavenie, úlohy a činnosť výborov upravujú štatúty, ktoré schvaľuje rada.
- 3) Rada môže zriadiť ďalšie výbory. O zriadení a zrušení týchto výborov rozhoduje rada uznesením.
- 4) Výbor sa skladá z predsedu výboru, podpredsedov výboru, tajomníka výboru a ďalších členov výboru.
- 5) Činnosť výboru riadi predseda výboru. Predseda výboru pre
 - a) primárnu prevenciu je poverený zamestnanec Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
 - b) kvalitu starostlivosti o duševné zdravie je poverený zamestnanec Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky,
 - c) výskum je poverený zamestnanec Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky,

- d) odbornú prípravu a vzdelávanie je poverený zamestnanec Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.
- 6) Podpredsedu výboru vymenúva a odvoláva predseda výboru so súhlasom nadpolovičnej väčšiny členov výboru.
- 7) Tajomníkom výboru je zamestnanec orgánu štátnej správy, ktorého vymenúva a odvoláva predseda výboru.
- 8) Ďalších členov výboru, ktorých vymenúva a odvoláva predseda výboru, určuje a ich nomináciu upravuje štatút výboru.
- 9) Výbory najmä
 - a) podieľajú sa na tvorbe Národného programu duševného zdravia a akčných plánov Národného programu duševného zdravia,
 - b) predkladajú rade podnety z oblasti duševného zdravia,
 - c) spolupracujú s príslušnými rezortmi pri tvorbe legislatívnych a nelegislatívnych materiálov pre oblasť duševného zdravia,
 - d) na základe uznesenia rady alebo z vlastnej iniciatívy spracúvajú pre radu návrhy čiastkových a systémových opatrení z oblasti svojej pôsobnosti v rámci oblasti duševného zdravia,
 - e) na zasadnutia rady spracúvajú návrhy stanovísk a uznesení k návrhom zákonov, všeobecne záväzných a interných právnych predpisov, ako aj vládnych, rezortných a ďalších opatrení nelegislatívnej povahy, ktoré môžu mať dosahy na oblasť duševného zdravia,
 - f) v oblasti duševného zdravia spolupracujú s ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, orgánmi miestnej štátnej správy, mimovládny nezávislými organizáciami, vedeckými pracoviskami a akademickými inštitúciami.
- 10) Výbory môžu v oblasti svojej vecnej pôsobnosti prijímať zásadné stanoviská formou uznesení, ktoré prostredníctvom svojich predsedov predkladajú na prerokovanie radou. Zásadné stanoviská prijaté formou uznesenia sú prijímané nadpolovičnou väčšinou všetkých členov výboru. Prijímanie zásadných stanovísk upravuje štatút príslušného výboru. V prípade, že rada zásadné stanovisko výboru po prerokovaní hlasovaním neprijme a toto sa týka materiálu, ktorý rada predkladá na rokovanie vlády, je rada povinná takéto stanovisko pripojiť k materiálu predkladanému na rokovanie vlády.
- 11) Činnosť výborov zabezpečujú sekretariáty výborov:
 - a) úlohy sekretariátu Výboru pre primárnu prevenciu plní Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
 - b) úlohy sekretariátu Výboru pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie plní Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky,
 - c) úlohy sekretariátu Výboru pre výskum plní Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky,
 - d) úlohy sekretariátu Výboru pre odbornú prípravu a vzdelávanie plní Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.

Článok 7

Pracovné skupiny

- 1) Rada môže podľa potreby zriaďovať odborné pracovné skupiny. Činnosť pracovných skupín sa riadi rokovacím poriadkom.
- 2) Pracovné skupiny zriaďuje a zrušuje predseda na návrh členov rady. Vedúcim pracovnej skupiny je spravidla člen rady. K práci v pracovnej skupine môžu byť prizvané iné fyzické osoby, ktoré sú odborníkmi v oblasti prerokováanej v pracovnej skupine.
- 3) Pracovné skupiny sa zaoberajú čiastkovými otázkami z oblasti pôsobnosti rady, predovšetkým pripravujú podklady pre zasadanie rady.

Článok 8

Zasadnutia rady

- 1) Zasadnutie rady zvoláva tajomník rady po dohovore s predsedom rady podľa potreby, najmenej však dvakrát ročne, a to písomne, najmenej 14 dní vopred.
- 2) Zasadnutie rady je tajomník rady povinný zvolať do 21 dní od doručenia písomnej žiadosti troch podpredsedov rady alebo najmenej dvoch predsedov výborov rady, alebo jednej tretiny členov rady.

- 3) Zasadnutie rady vedie predseda rady a v čase jeho neprítomnosti jeden z podpredsedov rady.
- 4) Rada je spôsobilá zasadať, uznávať sa, ak je prítomná najmenej nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Rada môže zasadať prezenčne, dištančne (on-line) alebo kombinovanou formou.
- 5) K prerokúvaným materiálom prijíma rada stanovisko formou uznesenia. Uznesenie rady má pre vládu odporúčajúci charakter. Uznesenie rady je prijaté, ak zaň hlasuje nadpolovičná väčšina prítomných členov rady. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu rady, prípadne jedného z podpredsedov rady, ak vedie zasadnutie rady.
- 6) Rada na začiatku zasadnutia prerokuje návrh programu zasadnutia navrhnutý predsedom rady, podpredsedom rady alebo členmi rady, ktorí požiadali o zvolanie zasadnutia rady, a o jeho schválení rozhoduje hlasovaním. Rada môže pri prerokúvaní návrhu programu zasadnutia rady na návrh člena rady navrhnutý program doplniť alebo zmeniť.
- 7) Zasadnutia rady sú verejné, ak rada v konkrétnom prípade nerozhodne inak. Účasť verejnosti sa umožňuje do naplnenia kapacity miestnosti, v ktorej rada rokuje na základe registrácie. Zverejnenie informácií o termíne zasadnutia rady, podmienkach registrácie a o výsledkoch zasadnutia zabezpečí sekretariát rady na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.
- 8) Rokovania rady sa riadia rokovacím poriadkom, ktorý schvaľuje rada. Návrh rokovacieho poriadku predkladá tajomník rady.

Článok 9

Dohodovacie konanie

- 1) Ak pri prerokúvaní materiálu na zasadnutí rady vznikne rozpor k materiálu alebo jeho časti, predkladateľ materiálu môže požiadať predsedajúceho o odloženie prerokovania materiálu na ďalšie riadne zasadnutie rady a o zvolanie dohodovacieho konania.
- 2) Dohodovacie konanie zvoláva tajomník rady do 10 pracovných dní odo dňa zasadnutia rady na ktorom bolo požiadané o zvolanie dohodovacieho konania.
- 3) Dohodovacie konanie vedie tajomník rady. Na dohodovacom konaní sa zúčastňujú:
 - a) predkladateľ materiálu,
 - b) dvaja členovia rady alebo nimi splnomocnení zástupcovia podľa čl. 4 ods. 13 štatútu, nominovaní predkladateľom materiálu,
 - c) traja členovia rady alebo nimi splnomocnení zástupcovia podľa čl. 4 ods. 13 štatútu, nominovaní tajomníkom rady.
- 4) Z dohodovacieho konania vypracuje tajomník rady zápisnicu. Ak sa na dohodovacom konaní dosiahne o prerokovanom materiáli konsenzus, materiál sa opätovne predloží na ďalšie riadne zasadnutie rady, a to spolu so zápisnicou z dohodovacieho konania. Ak sa na dohodovacom konaní nedosiahne o prerokovanom materiáli konsenzus a rozpor sa nepodarí odstrániť, materiál sa opätovne predloží s rozporom na ďalšie riadne zasadnutie rady, a to spolu so zápisnicou z dohodovacieho konania.

Článok 10

Sekretariát rady a financovanie

- 1) Úlohy spojené s organizáciou a administratívno-technickým zabezpečovaním činnosti rady plní Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ako sekretariát rady pod vedením tajomníka rady.
- 2) Sekretariát rady:
 - a) administratívne a organizačne zabezpečuje činnosť rady,
 - b) koordinuje prácu sekretariátov výborov, sústreďuje a pripravuje podklady a informácie potrebné pre činnosť rady,
 - c) spracúva odborné podklady na zasadnutie rady na základe pokynov predsedu rady,
 - d) spolupracuje s predsedami, podpredsedami výborov a vedúcimi pracovných skupín rady,
 - e) pravidelne zverejňuje všetky informácie o rade a jej činnosti vrátane informácií o jej výboroch a pracovných skupinách a ich činnosti na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky,
 - f) spolupracuje s vecne príslušnými právnickými osobami a fyzickými osobami.

- 3) Výdavky spojené s činnosťou rady sa uhrádzajú z rozpočtových prostriedkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a výdavky spojené s činnosťou výborov sa uhrádzajú z rozpočtových prostriedkov kapitol príslušných orgánov štátnej správy, ktoré plnia funkciu sekretariátu jednotlivých výborov.
- 4) Orgány štátnej správy, ktoré plnia funkciu sekretariátu rady alebo jednotlivých výborov, môžu uzatvárať s členmi rady a členmi výborov, ktorým za činnosť v rade alebo výbore prináleží odmena, a s členmi pracovných skupín, dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
- 5) Orgány štátnej správy, ktoré plnia funkciu sekretariátu rady alebo jednotlivých výborov, uhradia členom rady alebo výborov a členom pracovných skupín, ktorí sa zúčastnili na ich zasadnutí, úhradu cestovných náhrad (s výnimkou leteckej dopravy a taxi služby) a to po predložení príslušných originálnych dokladov doručených na príslušný sekretariát rady alebo výborov.
- 6) Orgány štátnej správy, ktoré plnia funkciu sekretariátu rady alebo jednotlivých výborov, zabezpečujú finančné prostriedky na náklady spojené s primeraným občerstvením počas zasadnutí rady, výborov alebo pracovných skupín.

Článok 11

Záverečné ustanovenia

Štatút možno meniť a dopĺňať písomnými dodatkami, ktoré schvaľuje vláda.

Článok 12

Účinnosť

Tento štatút nadobúda účinnosť dňom jeho schválenia vládou.

V Bratislave dňa

predseda vlády

Návrh logotypu rady v rámci vizuálnej identity štátnej správy

RADA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE DUŠEVNÉ ZDRAVIE

RADA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE DUŠEVNÉ ZDRAVIE

RADA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE DUŠEVNÉ ZDRAVIE

RADA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE DUŠEVNÉ ZDRAVIE